

Miejska Biblioteka Publiczna
w Białej Podlaskiej
DZIAŁ INFORMACJI, BIBLIOGRAFII
I WIEDZY O REGIONIE
ul. Warszawska 12a
21-500 Biała Podlaska
tel. (083) 843-61-11

WIADOMOŚCI DIECEZJALNE SIEDLECKIE

ORGAN URZĘDOWY KURII DIECEZJALNEJ

Rok LXXIV

Czerwiec 2005

Nr 6

ADRES REDAKCJI I ADMINISTRACJI
KURIA DIECEZJALNA - 08-100 SIEDLCE - PIŁSUDSKIEGO 62
TELEFON (025) 640-70-56; FAX (025) 644-87-44

WIADOMOŚCI DIECEZJALNE SIEDLECKIE

ORGAN URZĘDOWY KURII DIECEZJALNEJ

Rok LXXIV

Czerwiec 2005

Nr 6

STOLICA APOSTOLSKA

ABY GŁOSIĆ CAŁEMU ŚWIATU ŻYWĄ OBECNOŚĆ CHRYSYUSA

W środę 20 kwietnia, nazajutrz po wyborze, Benedykt XVI na zakończenie konklawe sprawował wraz z 114 kardynałami elektorami oraz z zaproszonym przez niego do koncelebry abpem Stanisławem Dziwiszem Mszę św. w Kaplicy Sykstyńskiej. Po Eucharystii Papież wygłosił po łacinie swe pierwsze orędzie do Kościoła i świata, transmitowane przez radio i telewizję, oraz udzielił Błogosławieństwa Apostolskiego. W pierwszych zdaniach swego orędzia Benedykt XVI powiedział o Janie Pawle II: «Wydaje mi się, że trzymamnie on mocno za rękę; że widzę jego uśmiechnięte oczy i słyszę jego słowa, skierowane w tym momencie szczególnie do mnie: „Nie lękaj się”».

Czcigodni Bracia Kardynałowie,
umiłowani Bracia i Siostry w Chrystusie,
wszyscy ludzie dobrej woli!

1. «Łaska i pokój niech będą wam udzielone obficie!» (1 P 1, 2). Moje serce przepełniają w tych godzinach dwa przeciwstawne uczucia. Z jednej strony poczucie, że jestem niegodny, oraz ludzki niepokój wobec odpowiedzialności, z jaką wiąże się powierzony mi wczoraj urząd, który mam sprawować w Kościele powszechnym jako Następca apostoła Piotra na Stolicy Rzymskiej. Z drugiej zaś strony, jestem głęboko wdzięczny

Bogu, który – jak mówią słowa pieśni liturgicznej – nie opuszcza swojej owczarni, ale przeprowadza ją przez kolejne epoki, posługując się tymi, których sam wybrał na namiestników swego Syna i ustanowił pasterzami (por. I Prefacja o Apostołach).

Umiłowani, mimo wszystko silniejsze jest w moim sercu uczucie głębokiej wdzięczności za dar Bożego miłosierdzia. Uważam, że jest to szczególnie łaska, którą wyjednał dla mnie mój poprzednik świętej pamięci Jan Paweł II. Wydaje mi się, że trzyma mnie on mocno za rękę; że widzę jego uśmiechnięte oczy i słyszę jego słowa, skierowane w tym momencie szczególnie do mnie: «Nie lękaj się».

Śmierć Ojca Świętego Jana Pawła II i dni, które po niej nastąpiły, były dla Kościoła i całego świata niezwykłym czasem łaski. Wielki ból, spowodowany przez jego odejście, oraz poczucie pustki, jakiego doznali wszyscy, zostały złagodzone dzięki działaniu zmartwychwstałego Chrystusa, co wyraziło się w wielodniowym, powszechnym przyпыłwie wiary, miłości i duchowej solidarności, które znalazły swój szczególnie intensywny wyraz podczas uroczystości pogrzebowych.

Możemy powiedzieć, że pogrzeb Jana Pawła II był doświadczeniem naprawdę niezwykłym, pozwalającym w pewien sposób odczuć moc Boga, który poprzez swój Kościół pragnie utworzyć z wszystkich narodów jedną wielką rodzinę, za sprawą jednoczącej siły Prawdy i Miłości (por. *Lumen gentium*, 1). W godzinie śmierci Jan Paweł II, na podobieństwo swojego Mistrza i Pana, godnie uwieńczył swój długi i owocny pontyfikat, utwierdzając w wierze lud chrześcijański, gromadząc go wokół siebie i umacniając poczucie jedności całej ludzkiej rodziny.

Czyż moglibyśmy nie czuć się pokrzepieni tym świadectwem? Czyż moglibyśmy nie nabrać otuchy po tym doświadczeniu łaski?

2. Wbrew wszelkim moim przewidywaniom Boża Opatrzność, poprzez głosy czcigodnych ojców kardynałów, powołała mnie na następcę tego wielkiego Papieża. Powracam dziś myślą do tego, co dwa tysiące lat temu wydarzyło się w okolicach Cezarei Filipowej. Wydaje mi się, że słyszę słowa Piotra: «Ty jesteś Mesjasz, Syn Boga żywego», i uroczyste stwierdzenie Jezusa: «Ty jesteś Piotr [czyli Opoka] i na tej opoce zbuduję Kościół mój (...). I tobie dam klucze królestwa niebieskiego» (Mt 16, 16-19).

Ty jesteś Mesjasz! Ty jesteś Piotr! Czuję się tak, jakbym uczestniczył w tamtej ewangelicznej scenie: ja, Następca Piotra, z drzeniem serca

powtarzam pełne bojaźni słowa rybaka z Galilei i z głębokim wzruszeniem wsłuchuję się raz jeszcze w obietnicę Boskiego Mistrza, która napawa otuchą. Choć ogromny jest ciężar odpowiedzialności, jaka zostaje złożona na moje słabe barki, z pewnością bezmierna jest Boża moc, na którą mogę liczyć: «Ty jesteś Piotr [czyli Opoka] i na tej opoce zbuduję Kościół mój» (Mt 16, 18). Wybierając mnie na Biskupa Rzymu, Pan uczynił mnie swoim Namiestnikiem «opoką», na której wszyscy mogą się oprzeć z ufnością. Proszę Go, aby wspomagając moje wątłe siły, sprawił, bym stał się odważnym i wiernym pasterzem Jego owczarni, zawsze posłusznym natchnieniom Ducha.

Przygotowuję się do objęcia tego szczególnego urzędu, urzędu «Piotrowego» w służbie Kościoła powszechnego, oddając się pokornie w ręce Bożej Opatrzności. Przede wszystkim ponawiam akt całkowitego i ufego zawierzenia Chrystusowi: *In Te, Domine, speravi; non confundar in aeternum!*

Was, księża kardynałowie, z sercem pełnym wdzięczności za okazane mi zaufanie proszę, abyście wspierali mnie modlitwą oraz nieustanną, czynną i mądrą współpracą. Proszę także wszystkich braci w biskupstwie, by towarzyszyli mi modlitwą i radą, ażebym mógł naprawdę być *Servus servorum Dei*. Podobnie jak Piotr i inni apostołowie tworzyli z woli Chrystusa jedno kolegium apostoelskie, tak też Następca Piotra i biskupi, następcy apostołów – co podkreślił z mocą Sobór (por. *Lumen gentium*, 22) – muszą być zjednoczeni ścisłą więzią. Ta kolegialna komunია, przy zachowaniu odmienności zadań i funkcji papieża i biskupów, ma służyć Kościołowi i jedności w wierze, od której zależy w znacznej mierze skuteczność działalności ewangelizacyjnej prowadzonej w dzisiejszym świecie. Tą zatem drogą, którą szli moi czcigodni poprzednicy, ja również zamierzam podążać, troszcząc się jedynie o to, aby głosić całemu światu żywą obecność Chrystusa.

3. Mam przed oczyma zwłaszcza świadectwo Papieża Jana Pawła II. Kościół, który on pozostawił, ma więcej odwagi, cieszy się większą wolnością i jest młodszy. Kościół, który zgodnie z jego nauczaniem i przykładem spogląda ze spokojem na swoją przeszłość i nie lęka się przyszłości. Obchodząc Wielki Jubileusz, Kościół wkroczył w nowe tysiąclecie z Ewangelią, którą Sobór Watykański II autorytatywnie odczytał na nowo, aby odnieść ją do rzeczywistości współczesnego świata. Papież Jan Paweł II słusznie mówił o Soborze jako «busoli», którą należy się kierować na rozległym oceanie trzeciego tysiąclecia (por. *Novo millennio ineunte*, 57-58).

Również w swoim duchowym testamencie napisał: «Jestem przekonany, że długo jeszcze dane będzie nowym pokoleniom czerpać z tych bogactw, jakimi ten Sobór XX wieku nas obdarował» (17 III 2000 r.).

Ja także zatem, podejmując posługę Następcy Piotra, pragnę z mocą potwierdzić, że jestem zdecydowany prowadzić dalej dzieło wprowadzania w życie Soboru Watykańskiego II, idąc śladem moich poprzedników i dochowując wierności dwutysiącletniej tradycji Kościoła. W tym roku obchodzimy 40. rocznicę zakończenia obrad Soboru (8 grudnia 1965 r.). Z upływem lat dokumenty soborowe nie straciły aktualności, przeciwnie – zawarte w nich nauczanie okazuje się szczególnie doniosłe w świetle nowych potrzeb Kościoła i współczesnego, zglobalizowanego społeczeństwa.

4. Jest znamienne, że mój pontyfikat rozpoczyna się w momencie, gdy Kościół przeżywa specjalny rok poświęcony Eucharystii. W tej opatrnościowej zbieżności nie sposób nie dostrzec elementu, który powinien charakteryzować posługę, do jakiej zostałem powołany. Eucharystia, serce chrześcijańskiego życia i źródło ewangelizacyjnej misji Kościoła, musi zawsze stanowić centrum i źródło powierzonej mi posługi Piotrowej.

Eucharystia uobecnia nieustannie zmartwychwstałego Chrystusa, który wciąż daje nam siebie, zapraszając nas do udziału w uczcie przy stole Jego Ciała i Krwi. Z pełnej komunii z Nim wypływają wszystkie inne elementy życia Kościoła, przede wszystkim komunie wszystkich wiernych, obowiązek głoszenia Ewangelii i świadczenia o niej, żarliwa miłość do wszystkich, zwłaszcza do ubogich i maluczkich.

W tym roku zatem w sposób szczególnie podniosły winna być obchodzona uroczystość Bożego Ciała. Eucharystia znajdzie się też w centrum Światowego Dnia Młodzieży w Kolonii w sierpniu, a w październiku Eucharystii zostanie poświęcone Zwyczajne Zgromadzenie Synodu Biskupów, które będzie obradowało na temat: «Eucharystia źródłem i szczytem życia oraz misji Kościoła». Wszystkich zatem proszę, aby w najbliższych miesiącach otaczali Jezusa Eucharystycznego szczególną miłością i czcią oraz by odważnie i otwarcie wyrażali swą wiarę w realną obecność Chrystusa, zwłaszcza przez uroczyste i właściwe sprawowanie liturgii.

Proszę o to szczególnie kapłanów, o których myślę w tym momencie z wielką serdecznością. Kapłaństwo służebne narodziło się w Wieczerniku wraz z Eucharystią, jak wielokrotnie podkreślał mój czcigodny poprzednik Jan Paweł II. «Życie kapłańskie winno mieć ze szczególnego tytułu „kształt

eucharystyczny”» - napisał w swoim ostatnim Liście na Wielki Czwartek (n. 1). Przyczynia się do tego przede wszystkim codzienne pobożne sprawowanie Mszy św., która stanowi centrum życia i misji każdego kapłana.

5. Żywieni i umacniani Eucharystią, katolicy odczuwają naturalną potrzebę dążenia do pełnej jedności, o którą tak żarliwie prosił Chrystus w Wieczerniku. Następca Piotra wie, że to największe pragnienie Boskiego Mistrza nakłada na niego bardzo szczególny obowiązek. To jemu bowiem zostało powierzone zadanie utwierdzania braci (por. Łk 22, 32).

Rozpoczynając zatem posługę w Kościele Rzymu, skropionym krwią Piotra, jego obecny Następca z pełną świadomością bierze na siebie podstawowe zadanie, jakim jest dążyć niestrudzenie do odbudowy pełnej i widzialnej jedności wszystkich uczniów Chrystusa. Jest to jego wołą i pilnym obowiązkiem. Zdaje on sobie sprawę, że nie wystarczają tutaj deklaracje dobrych chęci. Potrzebne są konkretne gesty, które przemówią do serca i poruszą sumienia, przynaglając wszystkich do wewnętrznego nawrócenia, stanowiącego nieodzowny warunek wszelkiego postępu na drodze ekumenizmu.

Dialog teologiczny jest konieczny, niezbędna jest również pogłębiona refleksja nad historycznymi motywacjami wyborów dokonanych w przeszłości. Jednak najpilniejsze jest owo «oczyszczenie pamięci», do którego tylekroć wzywał Jan Paweł II, bo tylko ono może usposobić serca do przyjęcia pełnej prawdy Chrystusa. To przed Nim właśnie, najwyższym Sędzią wszystkich istot żyjących, każdy z nas musi stanąć ze świadomością, że pewnego dnia Jemu będzie musiał zdać sprawę z tego, co uczynił i czego nie uczynił na rzecz tego wielkiego dobra, jakim jest pełna i widzialna jedność wszystkich Jego uczniów.

Obecny Następca Piotra stawia to pytanie samemu sobie i jest gotów uczynić wszystko, co w jego mocy, aby wspomóc fundamentalną sprawę ekumenizmu. Wzorem swoich poprzedników będzie zdecydowanie popierał wszelkie inicjatywy, które mogą sprzyjać nawiązywaniu kontaktów i pogłębianiu porozumienia z przedstawicielami różnych Kościołów i Wspólnot kościelnych. I również przy tej okazji pragnie przekazać im najserdeczniejsze pozdrowienie w Chrystusie, jedynym Panu wszystkich.

6. Wracam w tej chwili myślami do niezapomnianego przeżycia, jakim była dla nas wszystkich śmierć, a następnie pogrzeb nieodżałowanego Jana Pawła II. Wokół jego doczesnych szczątków, złożonych na nagiej ziemi, zgromadzili się przywódcy państw, ludzie z wszystkich środowisk społecznych,

a zwłaszcza młodzi, zjednoczeni w niezapomnianym uścisku miłości i w podziwie. Cały świat wpatrywał się w niego z ufnością. Wielu ludziom wydawało się, że tak głębokie przeżywanie tego wydarzenia, również na najdalszych krańcach ziemi dzięki środkom społecznego przekazu, było jak gdyby jednogłośnym wołaniem o pomoc, kierowanym do Papieża przez współczesną ludzkość, nękaną przez wątpliwości i obawy, która zadaje sobie pytanie, jaka będzie jej przyszłość.

Kościół musi dziś ożywić w sobie świadomość, że to jego zadaniem jest sprawić, aby świat znów usłyszał głos Tego, który powiedział: «Ja jestem światłością świata. Kto idzie za Mną, nie będzie chodził w ciemności, lecz będzie miał światło życia» (J 8, 12). Podejmując swoją posługę, nowy Papież wie, że jego misją jest sprawić, aby zajaśniała dla współczesnych ludzi światłość Chrystusa: nie jego własne światło, ale światło samego Chrystusa.

Z tą świadomością zwracam się do wszystkich, także do tych, którzy wyznają inne religie lub szukają po prostu odpowiedzi na podstawowe pytania życia i jeszcze jej nie znaleźli. Z serdecznością i prostotą pragnę wszystkich zapewnić, że Kościół zamierza nadać prowadzić z nimi otwarty i szczerzy dialog, w poszukiwaniu prawdziwego dobra człowieka i społeczeństwa.

Proszę Boga o dar jedności i pokoju dla ludzkiej rodziny i oświadczam, że wszyscy katolicy są gotowi do współpracy na rzecz autentycznego postępu społecznego, respektującego godność każdej ludzkiej istoty.

Nie będę szczędził wysiłków i starań aby kontynuować budzący wielkie nadzieje dialog z różnymi kulturami, rozpoczęty przez mych czcigodnych poprzedników, tak aby wzajemne porozumienie pozwoliło tworzyć podwaliny lepszej przyszłości dla wszystkich.

Zwracam się myślą zwłaszcza ku ludziom młodym, których Papież Jan Paweł II uważał za szczególnie ważnych rozmówców. Serdecznie was pozdrawiam, oczekując spotkania z wami jeśli Bóg zechce w Kolonii, z okazji najbliższego Światowego Dnia Młodzieży. Z wami, młodzi przyjaciele, którzy jesteście przyszłością i nadzieją Kościoła i ludzkości, będę dalej rozmawiał, wsłuchując się w wasze oczekiwania i starając się wam dopomóc, abyście mogli spotykać i coraz głębiej poznawać żywego Chrystusa, który pozostaje wiecznie młody.

7. *Mane nobiscum Domine!* Zostań z nami, Panie! To wezwanie, stanowiąc główne temat Listu apostolskiego Jana Pawła II na Rok Eucharystii, jest też modlitwą płynącą spontanicznie z mego serca, gdy przygotowuję się do

rozpoczęcia posługi, do której powołał mnie Chrystus. Tak jak Piotr, ja również składam Mu raz jeszcze bezwarunkowe przyrzeczenie wierności. Tylko Jemu zamierzam służyć, poświęcając się bez reszty służbie Jego Kościołowi.

Proszę Najświętszą Maryję Panne, ażeby swym wstawiennictwem wspierała tę obietnicę, i w Jej ręce składam terazniejszość i przyszłość moją i Kościoła. Niech nas wspomagają swoim wstawiennictwem także święci apostołowie Piotr i Paweł i wszyscy święci.

W tym duchu udzielam wam, czcigodni bracia kardynałowie, wszystkim uczestnikom tej liturgii i tym, którzy łączą się z nami za pośrednictwem telewizji i radia, specjalnego i serdecznego błogosławieństwa.

Benedykt XVI

Źródło: L'Osservatore Romano,
wydanie polskie 6 (274) 2005

PROSZĘ WAS O POMOC W POSŁUDZE KOŚCIOŁOWI

Spotkanie z członkami Kolegium Kardynalskiego

22 kwietnia Benedykt XVI udzielił pierwszej audiencji; przyjął na niej w Sali Klementyńskiej członków Kolegium Kardynalskiego. W imieniu zgromadzonych głos zabrał Sekretarz Stanu, wicedziekan Kolegium kard. Angelo Sodano. Następnie Ojciec Święty podzielił się z kardynałami swymi refleksjami na temat wydarzeń ostatnich dni i poprosił ich o pomoc w wypełnianiu powierzonej mu posługi. «Wasza duchowa bliskość – powiedział – wasze światłe rady i wasza konkretna współpraca stanowią będą dla mnie zarówno dar, za który będę wam zawsze wdzięczny, jak i bodziec, by spełniać powierzone mi zadanie z bezgraniczną wiernością i oddaniem».

Czcigodni Bracia Kardynałowie!

1. Spotykamy się również dzisiaj, i w sposób prosty i braterski chciałbym powiedzieć wam, co czuję w tych dniach. Do głębokich emocji, jakimi napełniła mnie śmierć mojego czcigodnego poprzednika Jana Pawła II, a następnie konklawe i zwłaszcza jego epilog, dołącza się głęboka potrzeba milczenia oraz dwa wiążące się ze sobą uczucia: żywe, płynące z serca pragnienie wyrażenia wdzięczności oraz poczucie ludzkiej bezsilności w obliczu wielkiego zadania, jakie stoi przede mną.

Najpierw wdzięczność. Czuję przede wszystkim potrzebę podziękowania Bogu, który nie zważając na moją ludzką słabość zechciał, bym został Następcą apostoła Piotra, i powierzył mi zadanie przewodzenia Kościołowi i kierowania nim, aby w świecie był sakramentem jedności dla całego rodzaju ludzkiego (por. *Lumen gentium*, 1). Jesteśmy pewni, że to odwieczny Pasterz mocą swego Ducha prowadzi swoją owczarnię i w każdej epoce wybiera dla niej pasterzy. W tych dniach lud chrześcijański modlił się wspólnie o nowego papieża, i prawdziwie wzruszające było moje pierwsze spotkanie z wiernymi na placu św. Piotra przed- wczoraj wieczorem: wszystkim biskupom, kapłanom, zakonnikom i zakonnicom, ludziom młodym i starszym chcę szczerze podziękować za tę duchową solidarność.

2. Gorące podziękowanie pragnę skierować do każdego z was, czcigodni bracia, poczynając od kard. Angela Sodana, który wyraził uczucia

was wszystkich w serdecznych słowach i życzeniach. Dziękuję także kamerlingowi kard. Eduardo Martinezowi Somalo za wielkoduszną służbę w tej delikatnej fazie przejściowej.

Następnie pragnę wyrazić szczerą wdzięczność wszystkim członkom Kolegium Kardynalskiego za czynną współpracę w kierowaniu Kościołem w okresie *sede vacante*. Chciałbym szczególnie serdecznie pozdrowić kardynałów, którzy ze względu na wiek lub stan zdrowia nie wzięli udziału w konklawe. Jestem wdzięczny każdemu za przykładną gotowość do współpracy i braterską komunie, jak również za gorącą modlitwę, będące wyrazem wiernej miłości do Kościoła, Oblubienicy Chrystusa.

Muszę również gorąco podziękować wszystkim, którzy wykonywali różne prace związane z organizacją konklawe i podczas jego przebiegu, pomagając na rozmaite sposoby kardynałom, by bezpiecznie i spokojnie przeżyli te dni, w których spoczywała na nich szczególna odpowiedzialność.

3. Czcigodni bracia, dziękuję wam w sposób najbardziej osobisty za zaufanie, jakim mnie obdarzyliście poprzez wybór na Biskupa Rzymu i Pasterza Kościoła powszechnego. Ten wyraz ufności dodaje mi odwagi i pozwala podjąć nową misję z większym spokojem, ponieważ jestem przekonany, że mogę liczyć nie tylko na nieodzowną pomoc Bożą, ale również na waszą ofiarną współpracę. Proszę was, byście zawsze mnie wspierali! Jeśli z jednej strony jestem świadomy ograniczeń mojej osoby i moich zdolności, z drugiej – znam dobrze naturę misji, która została mi powierzona i którą zamierzam wypełniać z wewnętrznym oddaniem. Nie są to honory, lecz posługa, którą trzeba pełnić z prostotą i otwartością, naśladowując naszego Mistrza i Pana, który nie przyszedł, aby Mu służyło, lecz żeby służyć (por. Mt 20, 28), a podczas Ostatniej Wieczerzy umył nogi apostołom, polecając im czynić to samo (por. J 13, 13-14). Tak więc i mnie, i nam wszystkim razem nie pozostaje nic innego, jak przyjąć od Opatrzności wolę Bożą i pracować jak najlepiej, by zgodnie z nią działać, pomagając sobie nawzajem w wypełnianiu naszych zadań w służbie Kościoła.

4. W tym momencie chętnie kieruję myśl ku moim poprzednikom: bł. Janowi XXIII, sługom Bożym Pawłowi VI i Janowi Pawłowi I, a zwłaszcza ku Janowi Pawłowi II, którego świadectwo w minionych dniach w szczególności nas umacniało i którego żywą obecność wciąż odczuwamy.

Bolesne wydarzenie, jakim była jego śmierć, po okresie wielkich prób i cierpień, rzeczywiście miało cechy paschalne, zgodnie z jego wolą wyrażoną

w Testamencie (24 II-1 III 1980). Kościół napełniły światło i moc zmar-
twychwstałego Chrystusa, płynące ze swojej «ostatniej Mszy», którą była
jego agonia i którą zakończyło «Amen» życia bez reszty ofiarowanego za
zbawienie świata przez Niepokalane Serce Maryi.

5. Czcigodni bracia! Każdy z was wróci teraz do swojej pracy i do
swojej siedziby, ale duchowo pozostaniemy zjednoczeni w wierze i miło-
ści Pana, w więzi, jaką tworzy sprawowanie Eucharystii, w żarliwej mol-
dliwie oraz udziale w codziennej posłudze apostołskiej. Wasza duchowa
bliskość, wasze światłe rady i wasza konkretna współpraca stanowiąc będą
dla mnie zarówno dar, za który będę wam zawsze wdzięczny, jak i bodziec,
by spełniać powierzone mi zadanie z bezgraniczną wiernością i oddaniem.

Dziewiczej Matce Bożej, której milcząca obecność towarzyszyła pierw-
szym krokom rodzącego się Kościoła i umacniała wiarę apostołów, powie-
rzam nas wszystkich oraz oczekiwania, nadzieje i niepokoje całej wspól-
noty chrześcijan. Ufny w macierzyńską opiekę Maryi, *Mater Ecclesiae*,
zachęcam was, byście idąc naprzód, byli ulegli i posłuszni głosowi Jej
Boskiego Syna i naszego Pana Jezusa Chrystusa. Przyzywając Jej nieustan-
nego wstawiennictwa, udzielam z serca Apostołskiego Błogosławieństwa
każdemu z was oraz tym wszystkim, których Boska Opatrzność powierza
waszej pasterskiej opiece.

Benedykt XVI

Źródło: L'Osservatore Romano,
wydanie polskie 6 (274) 2005

SEKRETARIAT STANU

TELEGRAM

Jego Ekscelencja
Ks. Biskup Zbigniew KIERNIKOWSKI
Biskup Siedlecki
Siedlce

Jego Świątobliwość Benedykt XVI jednoczy się duchowo ze Wspólnotą Parafii Świętego Stanisława Kostki w Wólce Dobryńskiej, dzieląc radość, jaka towarzyszy uroczystemu zwieńczeniu dzieła budowy świątyni.

Podczas drugiej pielgrzymki do Polski, Ojciec Święty mówił: „Gdy poświęcamy świątynię Bogu żywemu. wchodzimy w tajemnicę Chrystusowej Paschy. Sam bowiem Chrystus ukrzyżowany i zmartwychwstały jest kamieniem węgielnym: «W Nim zespalana cała budowla rośnie na świętą w Panu świątynię, w Nim i wy także wznosicie się we wspólnym budowaniu, by stanowić mieszkanie Boga przez Ducha» Ef 2,21-22)”.

Jego Świątobliwość życzy, aby wspólny trud wznoszenia świątyni i radość z jej poświęcenia owocowały w sercach wszystkich pogłębieniem wiary, ożywieniem miłości i umocnieniem nadziei.

Poleca Bogu w modlitwie Duszpasterzy i Wiernych, i z serca udziela swego Apostolskiego Błogosławieństwa.

Watykan 31 maja 2005 r.

Arcybiskup Leonardo Sandri
Substytut

EPISKOPAT POLSKI

WSKAZANIA EPISKOPATU POLSKI PO OGŁOSZENIU NOWEGO WYDANIA OGÓLNEGO WPROWADZENIA DO MSZAŁU RZYMSKIEGO

(przyjęte na 331. Zebraniu Plenarnym Konferencji
Episkopatu Polski dnia 9 marca 2005 r.)

Od dnia 25 lutego 2004 r. w Polsce obowiązuje nowe wydanie Ogólnego wprowadzenia do Mszału Rzymskiego. Ukazanie się tego dokumentu jest okazją do przypomnienia niektórych zaleceń Kościoła na temat uczestnictwa we Mszy świętej. Papież Jan Paweł II pisze w liście apostolskim *Mane nobiscum, Domine*: „Konkretnym zobowiązaniem na ten Rok Eucharystii, mogłoby być dokładne przestudiowanie przez każdą wspólnotę parafialną Ogólnego wprowadzenia do Mszału Rzymskiego”.

Biskupi przekazują niniejsze Wskazania księżom i wiernym świeckim w trosce o godne i zgodne z przepisami Kościoła sprawowanie Najświętszej Eucharystii. Jest ona dla nas źródłem i szczytem całego życia. Została nam powierzona przez Chrystusa nie jako jeden z wielu darów, lecz „jako dar największy” (Jan Paweł II, Encyklika *Ecclesia de Eucharistia* nr 11). Dlatego z wiarą i miłością zblizamy się do ołtarza Pańskiego.

Uczestnictwo w Najświętszej Eucharystii

1. „Celebracja Eucharystii jest czynnością Chrystusa i Kościoła, czyli świętego ludu zjednoczonego i zorganizowanego pod zwierzchnictwem biskupa. Należy ona do całego Ciała Kościoła, ujawnia je i na nie oddziałuje; poszczególnych zaś jego członków dotyczy w różny sposób, zależnie od zróżnicowania stanów, funkcji i aktualnego uczestnictwa. W ten sposób lud chrześcijański, «rodzaj wybrany, królewskie kapłaństwo, lud święty, naród nabyty» ujawnia swoją zwartą i hierarchiczną strukturę. Wszyscy więc, czy to wyświęceni szafarze czy to świeccy wierni,

pełniący swój urząd posługi lub swoją funkcję, winni wykonywać tylko to wszystko, co do nich należy” (OWMR 91).

Przygotowanie do Eucharystii

2. W Wielki Czwartek Jezus posłał Piotra i Jana z poleceniem: „Idźcie i przygotujcie nam Paschę, byśmy mogli ją spożyć” (Łk 22, 8). Kościół to polecenie Pana zawsze odnosił do siebie. Dziś również wymaga, aby „każdą celebrację liturgiczną starannie przygotować przy zgodnym współudziale wszystkich zainteresowanych oraz przy użyciu mszału i innych ksiąg liturgicznych, tak co do strony obrzędowej, jak i spraw duszpasterskich czy muzyki” (OWMR 111). Pośród tych działań szczególne znaczenie posiada przygotowanie serc, które „jest wspólnym dziełem Ducha Świętego i zgromadzenia, a szczególnie pełniących funkcje wynikające ze święceń (ministri)” (KKK 1098).

3. Wszyscy udający się na sprawowanie Eucharystii powinni się do niej przygotować przez post i modlitwę, przez pojednanie z Bogiem i braćmi, a także przez rozważanie słowa Bożego i przygotowanie daru ofiarnego. Trzeba gorliwie wypełniać polecenie Pana: „Jeśli przyniesiesz swój dar przed ołtarz i wspomnisz, że brat twój ma coś przeciw tobie, zostaw tam dar swój przed ołtarzem i najpierw idź i pojednaj się z bratem swoim. Potem przyjdź i dar swój ofiaruj” (Mt 5, 24).

4. Należy dbać o odpowiedni dobór śpiewów na poszczególne części Mszy świętej. Odpowiednie pieśni znajdują się w zatwierdzonych śpiewnikach liturgicznych. Wśród śpiewów mszalnych do najważniejszych należą pieśni na wejście i Komunię, które zastępują antyfony podane w formularzu. Powinny być tak staranie dobrane, aby nawiązywały do myśli zawartej w antyfonie i zgadzały się z przeżywaną tajemnicą. „Wśród cieszących się równym szacunkiem rodzajów śpiewu pierwsze miejsce winien zajmować śpiew gregoriański jako własny śpiew liturgii rzymskiej. Nie są bynajmniej wykluczone inne rodzaje muzyki, zwłaszcza wielogłosowa, byleby odpowiadały duchowi czynności liturgicznej i sprzyjały uczestnictwu wszystkich wiernych” (OWMR 41). Warunków tych nie spełniają piosenki religijne, dlatego nie można ich śpiewać w czasie liturgii.

5. Aby celebrowanie Eucharystii było czytelnym znakiem godnie sprawowanym, bardzo ważne jest właściwe urządzenie przestrzeni sakralnej, zwłaszcza prezbiterium. (Jest tak wówczas, gdy podkreślona jest centralna rola ołtarza, przy którym sprawuje się Mszę świętą; stół słowa Bożego, czyli ambona, nie jest pulpitem przenośnym; a miejsce przewodniczenia, uwydatniające funkcję przewodniczącego zgromadzenia, istnieje na stałe i jest odpowiednio wyeksponowane). Ołtarz należy umieścić w prezbiterium na stałe w takim miejscu „by rzeczywiście stanowił ośrodek, ku któremu spontanicznie zwracać się będzie uwaga całego zgromadzenia wiernych” (OWMR 299). Na ołtarzu lub obok niego należy umieścić krzyż z wizerunkiem Chrystusa ukrzyżowanego (zob. OWMR 308). Należy zadbać o właściwe miejsce i wygląd ambony - stołu słowa Bożego, która nie może być jedynie zwykłym przenośnym pulpitem (zob. OWMR 309). Podobnie należy dowartościować miejsce przewodniczenia, które powinno być stałe i odpowiednio wyeksponowane. W tym względzie należy przestrzegać dokładnie normy podane w V rozdziale OWMR.

6. „Należy również zachować w odpowiednim czasie pełne cześci milczenie. Jego natura zależy od czasu, w jakim jest przewidziane w poszczególnych obrzędach. W akcie pokuty i po wezwaniu do modlitwy wierni skupiają się w sobie; po czytaniu lub homilii krótko rozważają to, co usłyszeli; po Komunii świętej zaś wychwalają Boga w sercu i modlą się do Niego. Godne pochwały jest zachowanie milczenia w kościele, w zakrystii i w przylegających do niej pomieszczeniach już przed rozpoczęciem celebracji, aby wszyscy pobożnie i godnie przygotowali się do sprawowania świętych czynności” (OWMR 45).

7. Sprawowanie Eucharystii powinno się odznaczać godnością i pięknem, gdyż jest ona celebracją paschalnego misterium Chrystusa. „Kościół nigdy nie uległ pokusie zbanalizowania tej zażyłości ze swym Oblubieńcem i nie zapominał, iż to On jest także jego Panem, a uczta pozostaje zawsze uczta ofiarną, naznaczoną krwią przelaną na Golgocie” (Jan Paweł II, Encyklika *Ecclesia de Eucharistia* nr 48). Wyrazem miłości do Chrystusa i szacunku dla świętych obrzędów jest także troska o czystość i piękno kościoła, odpowiednie miejsca dla celebransów i usługujących, używanie godnych szat i naczyń liturgicznych, a także stosowny strój uczestników liturgii.

Obrzędy wstępne

8. W procesji wejścia można nieść kadzidło, krzyż, świece oraz Ewangeliarz. Niosący Ewangeliarz bezpośrednio poprzedza celebransą i koncelebransów (zob. OWMR 120 i 172). Nie niesie się innych ksiąg ani przedmiotów. „Po przyjsciu do ołtarza kapłan i usługujący wykonują głęboki ukłon” (OWMR 122). Jeśli w prezbiterium znajduje się tabernakulum z Najświętszym Sakramentem, po dojściu do ołtarza przyklękają wszyscy, z wyjątkiem osób niosących znaki przypominające o obecności Pana. Niosący krzyż, świece i Ewangeliarz po dojściu do ołtarza czynią skłon głową i ustawiają lub kładą niesione przedmioty na wyznaczonym miejscu. Podobnie czynią niosący kadzielnicę i łódkę.

9. Po liturgicznym pozdrowieniu kapłan z miejsca przewodniczenia, względnie diakon lub osoba świecka z miejsca wyznaczonego dla komentatora (zob. OWMR 50 i 124) wprowadza wiernych w tematykę i charakter celebracji, która się rozpoczyna. Wprowadzenie to powinno być jasne i bardzo krótkie, aby nie zakłócać rytmu celebracji.

10. Kapłan wzywa do aktu pokuty. Po tym wezwaniu następuje obowiązkowa chwila ciszy. *Ordo Missae* przewiduje cztery formy aktu pokuty. Należy posługiwać się każdą z nich w sposób opisany w mszale. W 3. formie aktu pokutnego, na wzór propozycji podanych w mszale kapłan może układać inne, podobne i może ich wykonanie powierzyć lektorowi lub kantorowi, zwłaszcza gdy są śpiewane. W niedzielę, zwłaszcza w okresie wielkonoctnym, zaleca się aspersion, jako formę aktu pokuty. Nie można zastępować aktu pokuty dowolnymi modlitwami lub śpiewami.

Liturgia słowa

11. „Liturgię słowa należy sprawować tak, aby sprzyjała medytacji. Dlatego trzeba unikać jakiegokolwiek pośpiechu, który utrudniałby skupienie. Stosowne są w niej także odpowiednie do poziomu zgromadzenia krótkie chwile milczenia, w których wierni pod wpływem Ducha Świętego mogliby przyjąć słowo sercem i przygotować na nie odpowiedź przez modlitwę. Te chwile ciszy można z pożytkiem zachować np. przed samym rozpoczęciem Liturgii słowa, po pierwszym i drugim czytaniu oraz po homilii” (OWMR 56).

12. Kapłan przewodniczący lub odpowiedni komentator w krótkich słowach może przed czytaniem wprowadzić wiernych do liturgii słowa (zob. OWMR 31, 105 b). Miejszem wykonywania czytań jest ambona. Godność słowa Bożego wymaga, aby czytający posługiwał się zawsze Lekcjonarzem mszalnym, a nie kartką z tekstem czytania.

13. Wykonywanie czytań poprzedzających Ewangelię należy do lektorów. Wspólnota powinna przygotowywać do tej funkcji zarówno mężczyzn, jak i kobiety. Z zasady czytania powinni wykonywać dorośli, także we Mszach z udziałem dzieci. Po odczytaniu pierwszego lub drugiego czytania lektor w czasie wypowiedzania aklamacji: Oto słowo Boże nie unosi lekcjonarza i nie ukazuje go wiernym.

14. Psalm responsoryjny, który następuje po pierwszym czytaniu, powinien być śpiewany cały lub przynajmniej jego refren. Psalterzysta, czyli kantor psalmu, stojąc na ambonie, wykonuje wersety psalmu, podczas gdy całe zgromadzenie siedzi i słucha oraz uczestniczy w śpiewie refrenu. Psalm może wykonywać mężczyzna lub kobieta. Jest to proklamacja słowa Bożego - co czyni jedną osobą - więc nie należy tego śpiewu powierzać scholi ani chórowi. „Czytań ani psalmu responsoryjnego, w których zawiera się słowo Boże, nie wolno zastępować innymi tekstami, nie biblijnymi” (OWMR 57).

15. Aklamacja przed Ewangelią „stanowi samodzielny obrzęd, przez który zgromadzenie przyjmuje i pozdrawia Pana mającego doń przemawiać oraz śpiewem wyznaje wiarę” (OWMR 62). Nie jest ona głosem słowa Bożego do zgromadzonych wiernych, lecz radosnym śpiewem wspólnoty skierowanym do Chrystusa. Powinna więc wykonywać ją schola lub kantor albo organista, włączając w śpiew całe zgromadzenie. „Jeśli nie śpiewa się Alleluja lub wersetu przed Ewangelią, można je opuścić” (OWMR 63 c).

16. Jeżeli Mszy świętej przewodniczy biskup, a nie ma diakona, jeden z prezbiterów koncelebransów mający wygłosić Ewangelię prosi biskupa o błogosławieństwo. „Podczas koncelebracji, której przewodniczy prezbiter, koncelebrans mający pod nieobecność diakona głosić Ewangelię nie prosi głównego celebransa o błogosławieństwo ani go nie otrzymuje” (OWMR 212).

17. Po odśpiewaniu aklamacji przed Ewangelią „uczestnicy zwracają się w stronę ambony, okazując szczególną cześć dla Ewangelii Chrystusa” (OWMR 133). Czytający Ewangelię czyni znak krzyża na księdze. Gdy kapłan czyni znak krzyża na czole, ustach i piersiach mówiąc: Słowa Ewangelii według świętego N., wszyscy zgromadzeni czynią podobnie. Wykonują potrójny znak krzyża, a następnie wypowiadają aklamację: Chwała Tobie, Panie (zob. OWMR 134).

18. Proklamujący Ewangelię, po jej odczytaniu, nie unosi Ewangelia-rza i nie ukazuje go wiernym w czasie wypowiadania aklamacji: Oto słowo Pańskie. Słowo zostało wygłoszone i żyje teraz w ludzkich sercach.

19. Po proklamacji Ewangelii można odśpiewać: Alleluja lub: Chwała Tobie, słowo Boże. Taki śpiew zaleca się w uroczystych celebracjach. Nie śpiewa się wtedy wersetu z Pisma Świętego, lecz samą aklamację.

20. „Kiedy diakon posługuje biskupowi, zanosí mu księgę do ucałowania albo sam ją całuje, mówiąc cicho: Niech słowa Ewangelii itd. Podczas bardziej uroczystych celebracji biskup zależnie od uznania błogosławi lud księgą Ewangelii” (OWMR 175).

21. Po odczytaniu Ewangelii Ewangeliarz można zanieść na stosowne i godne miejsce (zob. OWMR 175, a także 117 i 139 oraz 306).

22. Tam, gdzie zachował się zwyczaj śpiewania pieśni do Ducha Świętego przed czytaniem lub przed homilią, można ją wykonać właśnie w tym miejscu liturgii słowa. Tam, gdzie nie było takiego zwyczaju, nie należy wprowadzać śpiewu pieśni do Ducha Świętego przed homilią.

23. „Homilia, będąca częścią liturgii, jest bardzo zalecana: stanowi bowiem pokarm konieczny dla podtrzymania chrześcijańskiego życia” (OWMR 65). „Homilię winien z zasady głosić kapłan celebrujący. Może on ją zlecić kapłanowi koncelebrującemu lub niekiedy, zależnie od okoliczności, także diakonowi, nigdy zaś osobie świeckiej. W szczególnych przypadkach i ze słusznej przyczyny homilię może wygłosić także biskup lub prezbiter, który uczestniczy w celebracji, choć nie może koncelebrować” (OWMR 66).

24. Zachowujemy tradycyjną formę wyznania wiary w niedziele i uroczystości. Jest nią symbol nicejskokonstantynopoliński. Zgodnie z nowym *Missale Romanum*: „W miejsce symbolu nicejskokonstantynopolińskiego, zwłaszcza w czasie Wielkiego Postu i w okresie wielkanocnym, można użyć symbolu chrzcielnego Kościoła Rzymskiego zwanego Składem Apostolskim” (*Ordo Missae* nr 19). Zaleca się, by w większe uroczystości wyznanie wiary było śpiewane.

25. W czasie wyznania wiary wszyscy głęboko się pochylają na słowa: „I za sprawą Ducha Świętego przyjął ciało z Maryi Dziewicy i stał się człowiekiem” względnie „który się począł z Ducha Świętego, narodził się z Maryi Panny”. Klękają zaś na te słowa w uroczystość Zwiastowania i Narodzenia Pańskiego (zob. OWMR 137).

26. Przewodniczący celebracji z miejsca przewodniczenia rozpoczyna i kończy modlitwę powszechną (zob. OWMR 71 i 108). Odczytywanie wezwań tej modlitwy nie należy do kapłana. Wezwania wygłasza diakon lub kantor, lub lektor, lub inny wierny świecki. Może to czynić z ambony lub z innego odpowiedniego miejsca. Wezwania te winny być nieliczne, ułożone w duchu mądrej wolności, zwięzłe i wyrażające błagania całej wspólnoty. Ma ich być przynajmniej cztery, a najwyżej sześć. W modlitwie powszechnej należy uwzględnić następujące intencje: za Kościół, za rządzących i o zbawienie całego świata, za doświadczonych trudnościami i za miejscową wspólnotę (zob. OWMR 70).

Przygotowanie darów

27. „Po zakończeniu modlitwy powszechnej wszyscy siadają i rozpoczyna się śpiew na przygotowanie darów. Akolita albo inny świecki ministrant umieszcza na ołtarzu korporał, puryfikaterz, kielich, palkę i mszał” (OWMR 139). Czynności związanych z przygotowaniem darów oraz umieszczenie na ołtarzu wszystkiego, co potrzeba, nie wolno rozpocząć przed zakończeniem modlitwy powszechnej. Po przygotowaniu ołtarza przynoszone są dary chleba i wina. Zaleca się, aby te owoce ziemi i pracy człowieka, wyrażające ludzki udział w ofierze Chrystusa, były przynoszone w sposób uroczysty, w procesji. Do ołtarza można także przynosić dary na potrzeby ubogich lub kościoła. W czasie całego obrzędu przygotowania

darów (łącznie z procesją) wierni siedzą do wezwania „Módlcie się ...” wyłącznie i wykonują odpowiednio dobrany śpiew (zob. OWMR 74, 139), jeśli używa się kadzidła, wierni wstają na okadzenie kapłana.

28. „Chleb i wino stają się poniekąd symbolem wszystkiego, co zgromadzenie eucharystyczne przynosi od siebie w darze Bogu i co ofiaruje w duchu” (Jan Paweł II, List o tajemnicy i kulcie Eucharystii nr 9). W procesji należy przynosić dary wyrażające jednocześnie duchowe ofiary człowieka. Taką funkcję spełniają przede wszystkim dary chleba i wina przeznaczone do konsekracji. „Natura znaku domaga się tego, by materia służąca do sprawowania Eucharystii miała wygląd pokarmu. Wynika stąd, że chleb eucharystyczny, jakkolwiek niekwaszony i w formie tradycyjnej, powinien być tak przyrządzony, aby kapłan w czasie Mszy z ludem mógł rzeczywiście przełamać Hostię na kilka części i rozdzielić przynajmniej niektórym wiernym. Nie wyklucza się jednak małych hostii, gdy wymaga tego większa liczba przyjmujących Komunię świętą lub inne racje duszpasterskie” (OWMR 321).

„Chrześcijanie od początku przynoszą na Eucharystię, wraz z chlebem i winem, dary, które mają być rozdane potrzebującym. Ten zwyczaj kolekty, zawsze aktualny, czerpie z przykładu Chrystusa, który stał się ubogi, aby nas ubogacić: «Kogo stać na to, a ma dobrą wolę, ofiarowuje datki, jakie chce i może, po czym całą zbiórkę składa się na ręce przełożonego. Roztacza on opiekę nad sierotami, wdowami, chorymi lub też cierpiącymi niedostatek z innego powodu, a także nad więźniami oraz przebywającymi w gminie, jednym słowem spieszy z pomocą wszystkim potrzebującym»” (KKK 1351). Dary materialne składa się w odpowiednim miejscu obok stołu eucharystycznego (zob. OWMR 73).

29. W przygotowywaniu darów i przynoszeniu ich w procesji do ołtarza należy zachować następujące zasady:

a. Naczynia z chlebem i ampułki z winem i wodą należy przed Mszą świętą przygotować w odpowiednim miejscu kościoła. Wyznaczone osoby przynoszą je w czasie obrzędu przygotowania darów i wręczają kapłanowi. On je przyjmuje i przy ołtarzu przedstawia Bogu w modlitwie.

b. Jeśli oprócz chleba i wina niesie się także dary na potrzeby biednych lub kościoła, należy je nieść na początku procesji. Na końcu idą osoby niosące chleb i wino.

c. Dary pieniężne powinno się zbierać tylko w czasie przygotowania darów. Nie należy rozpoczynać zbierania wcześniej, ani też przedłużać na czas Modlitwy eucharystycznej, a więc trzeba je zakończyć przed prefacją. W niektórych przypadkach konieczne jest wyznaczenie do tej funkcji więcej osób. Tej składki nie powinien zbierać kapłan przewodniczący celebracji.

Modlitwa eucharystyczna

30. Przed prefacją, nigdy zaś w czasie samej prefacji, kapłan w krótkich słowach może wprowadzić wiernych do Modlitwy eucharystycznej. Zaleca się śpiew akłamacji Święty (zob. OWMR, 79 b).

31. Należy zgodnie z przepisami korzystać ze wszystkich Modlitw eucharystycznych, a także akłamacji po przeistoczeniu znajdujących się w Mszałe Rzymskim (por. OWMR nr 365). „Nie wolno przełamywać Hostii podczas słów konsekracyjnych” (Instrukcja *Redemptionis Sacramentum* nr 55). Zaleca się stosowanie w Imię biskupa należy wymieniać według wskazań zawartych w Mszałe przed Pierwszą Modlitwą eucharystyczną oraz w OWMR 149. Nie wolno wymieniać osób, które nie mają święceń biskupich.

Obrzędy Komunii świętej

32. Modlitwę Ojcze nasz z rękami rozłożonymi odmawiają tylko kapłani celebrujący i koncelebrujący.

33. Znakiem pokoju jest ukłon w stronę najbliższej stojących uczestników Mszy świętej lub podanie im ręki. Ten gest wykonuje się w milczeniu lub wypowiada słowa: Pokój Pański niech zawsze będzie z tobą albo: Pokój z tobą, na co przyjmujący odpowiada: Amen. Należy jednak zachować jednolitość znaku w danym zgromadzeniu (zob. OWMR 42). Nie wolno używać formuły: Pokój nam wszystkim. Kapłan może przekazać znak pokoju usługującym, zawsze jednak pozostaje w prezbiterium, aby nie zakłócać celebracji. Niech uczyni podobnie, to znaczy pozostanie w prezbiterium, jeśli dla słusznej przyczyny pragnie przekazać znak pokoju niektórym wiernym. Wypada, aby każdy z umiarem przekazywał znak pokoju osobom najbliższym (zob. OWMR 82 i 154).

34. Po zakończeniu śpiewu: Baranku Boży należy zachować chwilę ciszy na indywidualną modlitwę. „Modlitwą odmawianą po cichu kapłan przygotowuje się do owocnego przyjęcia Ciała i Krwi Chrystusa. Wierni czynią to samo, modląc się w milczeniu” (OWMR 84). Na słowa: Oto Baranek Boży i następujący po nim akt pokory kapłan ukazuje Hostię trzymając ją albo nad pateną albo nad kielichem (zob. tamże).

35. „Zgodnie z tym, co oznacza Eucharystia, jest rzeczą właściwą, by wierni, jeśli tylko spełniają wymagane warunki, przyjmowali Komunię, gdy uczestniczą we Mszy świętej” (KKK 1388, przypis do tego punktu zaznacza: „W tym samym dniu wierni mogą przyjąć Najświętszą Eucharystię najwyżej drugi raz tylko wtedy, kiedy po raz wtóry uczestniczą w całej Mszy św.”). Należy budzić w sercach wiernych głód chleba eucharystycznego i pragnienie trwania w zjednoczeniu z Jezusem w codziennym życiu.

36. „Jest bardzo pożądane, aby wierni podobnie jak kapłan, który jest do tego zobowiązany, przyjmowali Ciało Pańskie z hostii konsekrowanych w czasie danej Mszy świętej, a w przewidzianych przypadkach przystępowali do kielicha. Dzięki temu Komunia święta ukaże się także przez znaki jako uczestnictwo w aktualnie sprawowanej Ofierze” (OWMR 85). Do Mszy świętej można używać jednej większej i głębszej pateny, na której konsekruje się hostię dla kapłana i komunikanty dla wiernych. Gdy rozdających Komunię świętą jest więcej i biorą puszki z tabernakulum, powinni w czasie śpiewu: Baranku Boży przynieść naczynia z konsekrowanymi Postaciami na ołtarz i stamtąd je wziąć po modlitwie: Panie, nie jestem godzien, by iść rozdawać Komunię świętą.

37. „Kiedy kapłan przyjmuje Najświętszy Sakrament, rozpoczyna się śpiew na Komunię... Trzeba zadbać o to, aby i śpiewacy mogli dogodnie przystąpić do Komunii świętej” (OWMR nr 86). Powinni to uczynić w czasie Mszy świętej, a nie po jej zakończeniu.

38. Zaleca się procesyjne podchodzenie do przyjęcia Komunii świętej (zob. OWMR 44, 86 i 160). Ciało Pana jest bowiem pokarmem na drodze do życia wiecznego. Komunię świętą można przyjąć w postawie klęczącej lub stojącej. Postawę stojącą należy zachować zawsze, gdy Komunii świętej udziela się pod obiema postaciami. Wierni przyjmujący Ciało Pańskie w postawie stojącej wykonują wcześniej skłon ciała lub przyklękają na jedno kolano.

39. Zgodnie z OWMR 387 biskup diecezjalny powinien określić przepisy dotyczące udzielania Komunii świętej pod obiema postaciami na terenie jego diecezji.

40. Komunii świętej udziela się przez podanie Hostii wprost do ust. Jeżeli jednak ktoś prosi o Komunię na rękę przez gest wyciągniętych dłoni, należy mu w taki sposób jej udzielić. Przyjmujący winien spożyć Ciało Pańskie wobec szafarza. Wierni przystępujący do Komunii świętej nie mogą sami brać konsekrowanego Chleba ani Kielicha Krwi Pańskiej (zob. OWMR 160). Nie wolno im też podawać na rękę Hostii zanurzonej we Krwi Pańskiej.

41. Po Komunii świętej puryfikuje się z boku ołtarza albo przy kredensie patenę, kielich lub puszkę. Obrzędu tego nie należy przedłużać. „Jeżeli naczynia zostały oczyszczone przy ołtarzu, ministrant odnosi je na kredens. Można jednak naczynia do puryfikacji, zwłaszcza gdy jest ich wiele, pozostawić odpowiednio nakryte na ołtarzu lub na kredensie na rozłożonym korporale, a po Mszy świętej, gdy lud zostanie odesłany, dokonać oczyszczenia” (OWMR 163, por. 183 i 192).

42. „Po rozdaniu Komunii św. zależnie od okoliczności kapłan i wierni przez pewien czas modlą się w ciszy. Jeśli okaże się to stosowne, całe zgromadzenie może też wykonać psalm lub inną pieśń pochwalną albo hymn” (OWMR 88). Niech jako owoc Roku Eucharystii pozostanie w naszych wspólnotach praktyka śpiewów uwielbienia po Komunii świętej.

Obrzędy zakończenia

43. Po modlitwie po Komunii można podać ogłoszenia duszpasterskie. Powinny one być jednak krótkie. Jeśli przed rozesłaniem przemawia osoba świecka czyni to nie z ambony, lecz od mikrofonu z miejsca przeznaczonego dla komentatora. Ambony nie powinno się wykorzystywać do wystąpień (przemówień), które nie są związane z proklamacją słowa Bożego.

44. W obrzędach rozesłania poleca się korzystanie z różnych formuł błogosławieństwa. Poza błogosławieństwem zwykłym przewidziane są na niektóre ważniejsze dni i celebracje błogosławieństwa uroczyste, a także modlitwy nad ludem.

45. „Rozesłanie po Mszy św. to nakaz, który pobudza każdego chrześcijanina do zaangażowania w szerzenie Ewangelii i ożywianie społeczeństwa duchem chrześcijańskim” (Jan Paweł II, *Mane nobiscum, Domine* nr 24). Liturgia powinna być tak przygotowana i sprawowana, aby wierni wyszli z niej przeniknięci mocą Chrystusa zmartwychwstałego. Wracając do zakrystii po zakończeniu Mszy świętej można nieść krzyż i świece.

Gesty i postawy uczestników oraz spełniane przez nich funkcje

46. W celebracji liturgii kapłan i wierni świeccy spełniają wiele gestów. Są one złączone z wypowiedzianymi modlitwami lub aklamacjami. Zalecony gest spełniają więc te osoby, które odmawiają daną modlitwę. Dlatego wszyscy biją się w piersi podczas aktu pokuty i wszyscy kłaniają się w odpowiednim momencie w czasie odmawiania Wyznania wiary, gdy wymawiają słowa: i za sprawą Ducha Świętego oraz czynią skłon głowy, gdy wymawiają razem imiona Trzech Osób Boskich, imię Jezusa, Najświętszej Maryi Panny oraz Świętego, na którego cześć odprawia się Mszę św. (OWMR 274). Natomiast tylko kapłan spełnia gesty, które są nakazane w czasie modlitwy eucharystycznej (w pierwszej modlitwie się kłania, na zakończenie modlitwy ofiarowania czyni znak krzyża na sobie, bije się w piersi, - na słowa Również nam, Twoim grzesznym sługom czynią to także koncelebransi [OWMR 222e, 224] - podnosi oczy w górę, we wszystkich modlitwach wyciąga ręce nad chlebem i winem w czasie epiklezy. W pierwszej modlitwie eucharystycznej wszyscy koncelebransi w odpowiednim momentach razem, kłaniają się, biją się w piersi i czynią znak krzyża. We wszystkich modlitwach eucharystycznych razem wyciągają ręce nad chlebem i winem w czasie epiklezy i konsekracji oraz rozkładają ręce, gdy wypowiedzają słowa Modlitwy eucharystycznej.

Postawy uczestników Eucharystii

47. „Zachowywanie przez wszystkich uczestników jednolitych postaw ciała jest znakiem jedności członków chrześcijańskiej wspólnoty zgromadzonych na sprawowanie świętej liturgii: wyrażają one bowiem i kształtują duchowe przeżycia uczestniczących” (OWMR 42).

48. Wierni stoją: od wejścia kapłana aż do kolekty włącznie; podczas śpiewu przed Ewangelią, w czasie Ewangelii, wyznania wiary i modlitwy

powszechnej, od wezwania: Módlcie się, aby... aż do Baranku Boży, z wyjątkiem modlitwy epikletycznej i słów przeistoczenia; w czasie modlitwy po Komunii i zakończenia Mszy świętej.

49. Wierni mogą siedzieć: w czasie czytań i psalmu responsoryjnego; w czasie homilii; w czasie przygotowania darów; w czasie rozdzielania Komunii świętej i milczenia po Niej.

50. Wierni klęczą: w czasie modlitwy epikletycznej i przeistoczenia (wierni klękają na epiklezę, a wstają przed aklamacją po przeistoczeniu); na słowa: Oto Baranek Boży; Panie, nie jestem godzien; mogą klęczeć w czasie przyjmowania Komunii świętej, jeżeli taka forma została przyjęta we wspólnocie; mogą klęczeć od śpiewu Święty do doksológii: Przez Chrystusa, z Chrystusem, jeśli taki zwyczaj istnieje we wspólnocie (zob. OWMR 43).

51. Ludzie w starszym wieku, słabi i chorzy, mogą siedzieć w czasie całej Mszy Świętej i nie należy ich niepokoić. Podobnie w kaplicach szpitali i zakładów specjalnych trzeba uwzględnić stan zdrowia uczestników.

Funkcje liturgiczne spełniane przez wiernych świeckich

52. Zgodnie z OWMR 91 wierni świeccy, po odpowiednim przygotowaniu, powinni spełniać w liturgii wszystkie funkcje, które są dla nich przeznaczone, a więc czytać słowo Boże z wyjątkiem Ewangelii, śpiewać psalm responsoryjny i werset przed Ewangelią, odczytywać wezwania modlitwy powszechnej oraz komentarze, posługiwać przy ołtarzu i przy miejscu przewodniczenia troszcząc się o mszał, kielich i patenę, kadzidło i krzyż, światło i wodę. Oni także powinni przynosić do ołtarza chleb i wino jako dary ludu Bożego, zbierać składkę, pełnić funkcję kantora lub organisty, ożywiać śpiew zgromadzenia i wykonywać niektóre śpiewy jako schola lub chór. Nadzwyczajni szafarze Komunii świętej mogą zgodnie z prawem pomagać w udzielaniu Komunii świętej i zanosić ją chorem.

53. Wszystkie te funkcje mogą spełniać zarówno mężczyźni jak i kobiety, z wyjątkiem czynności, które są bezpośrednio usługiwaniem kapłanowi przy ołtarzu i przy miejscu przewodniczenia. Funkcje te są zarezerwowane dla męskiej służby liturgicznej (ministrantów). Mogą być powierzone dziewczętom

(ministrantkom) tylko wtedy, gdy udzielił na to wyraźnej zgody biskup diecezjalny. On zaś, aby taką zgodę wydać, powinien zasięgnąć opinii Konferencji Episkopatu Polski (zob. Wyjaśnienie Kongregacji ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów z 15 marca 1994 r. przypomniane i potwierdzone przez prefekta tejże Kongregacji 27 lipca 2001 r.). W Polsce do posługi nadzwyczajnego szafarza Komunii świętej dopuszczani są dziś tylko mężczyźni.

54. Należy otaczać szczególną opieką duszpasterską zespoły ministrantów i scholi dziecięcych i młodzieżowych. Są to bowiem środowiska sprzyjające rozwojowi wiary, kształtowaniu charakterów i dojrzewaniu życiowego powołania, także powołań do kapłaństwa i życia zakonnego.

Msze święte transmitowane przez radio lub telewizję

55. Msze św. przekazywane za pomocą radia, telewizji i internetu powinny być bardzo starannie przygotowane i sprawowane w sposób wzorowy (zob. Instrukcja *Inaestimabile donum*, nr 19). „Tego rodzaju transmisje same w sobie nie pozwalają oczywiście wypełnić obowiązku niedzielnego, to bowiem wymaga udziału w zgromadzeniu braci, którzy spotykają się w określonym miejscu, z czym wiąże się też możliwość komunii eucharystycznej. Dla tych jednak, którzy z różnych przyczyn nie mogą uczestniczyć w Eucharystii i są tym samym zwolnieni z obowiązku niedzielnego, transmisja telewizyjna lub radiowa stanowi cenną pomoc, zwłaszcza jeśli towarzyszy jej ofiarna posługa nadzwyczajnych szafarzy Eucharystii, którzy przynoszą ją chorym, a wraz z nią pozdrowienie i solidarność całej wspólnoty” (Jan Paweł II, *Adhortacja apostolska Dies Domini*, nr 54).

+ *Arcybiskup Józef Michalik*,
Przewodniczący
Konferencji Episkopatu Polski

+ *Bp Stefan Cichy*
Przewodniczący Komisji Episkopatu
ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów
Warszawa, dnia 9 marca 2005 r.

Źródło: www.kkbids.episkopat.pl/

**ZACHĘTA PRYMASA POLSKI
DO UDZIAŁU W III KRAJOWYM KONGRESIE
EUCHARYSTYCZNYM W WARSZAWIE,
W DNIACH 18-19 CZERWCA 2005 R.**

Umiłowani, Siostry i Bracia!

Rok Eucharystyczny ustanowiony przez Ojca Świętego Jana Pawła II stał się jednocześnie rokiem Jego odejścia do Życia wiecznego. Zmarły Papież żył Eucharystią i w misterium tego sakramentu zakończył ziemskie życie. Kościół w Polsce wypełnia Jego polecenie jako testament. Diecezje, a nawet parafie, wyznaczają sobie programy służące godnemu przeżyciu Sakramentu Ołtarza. Dla pełniejszego naśladowania Mistrza i Zbawiciela pielęgnuje się adorację Eucharystycznego Chleba.

Dni 18 i 19 czerwca br. będą okazją do pogłębienia naszej wiary w Eucharystię i oddania jej czci podczas III Krajowego Kongresu Eucharystycznego w Warszawie. Wezmą w nim udział przedstawiciele Stolicy Apostolskiej, zaproszeni goście, przedstawiciele władz cywilnych i cały Episkopat. Gorąco zapraszam przedstawicieli wiernych z wszystkich diecezji w Polsce, a także – w imieniu arcybiskupa Sławoja Głódzia i biskupa Ordynariatu Polowego, Tadeusza Płoskiego – wszystkich mieszkańców Stolicy, którzy – zapewniam – okażą się gościnni wobec pielgrzymów przybywających na Kongres z całej Ojczyzny.

Treści Roku Eucharystycznego są zawarte w spontanicznym wezwaniu uczniów z Emaus, które wypowiadamy naszymi ustami jako hasło Kongresu: „Pozostań, Panie, w naszych rodzinach”. Uważamy bowiem, że nasze rodziny – tak ze względów wychowawczych, jak i społecznych – winny doznać wsparcia przez obecność Chrystusa. Obok rodzin naturalnych wskazujemy wspólnoty, które przypominają rodziny. Odnosi się to szczególnie do wspólnot jako stowarzyszeń, a przede wszystkim do stanu kapłańskiego i zakonnego. Dlatego w pierwszym dniu Kongresu, podczas Nieszporów, będzie miał miejsce akt powtórzenia zawierzeń kapłańskich, małżeńskich i zakonnych. Pan musi także pozostać z nami jako źródło jednania na granicach z sąsiednimi krajami. Dzięki Kościołowi grekokatolickiemu postępują prace ku jednaniu z narodem ukraińskim, co pragniemy podkreślić podczas głównego nabożeństwa.

W dni poprzedzające Kongres wysłuchamy trzech wykładów rozszerzających prawdę o związku Eucharystii z naszymi rodzinami w okolicznościach współczesnego życia. Będą one głoszone jako homilie podczas niedzielnej Mszy świętej radiowej, jak również jako wykłady nadawane przez wszystkie radiostacje katolickie w dniach poprzedzających Kongres.

„Chrystus wczoraj i dziś” uświęca ludzi każdego pokolenia. Dlatego na ołtarz celebry wniesiemy relikwie świętych i błogosławionych, aby podkreślić obcowanie świętych. Ojciec święty Benedykt XVI i Stolica Apostolska pozwalają ubogacić nasz Kongres aktem ogłoszenia trzech Sług Bożych jako błogosławionych. Zostaną więc wyniesieni do chwały ołtarzy: ks. Bronisław Markiewicz – znakomity wychowawca i założyciel Zgromadzenia Księży Michalitów, ks. Ignacy Kłopotowski – założyciel Zgromadzania Sióstr Loretanek, oraz ks. proboszcz Władysław Findysz, z diecezji rzeszowskiej – męczeńska ofiara systemu komunistycznego.

Z placu celebry, na którym Jan Paweł II wołał o odnowę oblicza tej ziemi, przejdziemy w procesji eucharystycznej na plac Zamkowy, aby otrzymać błogosławieństwo – tradycyjnie spod Kolumny króla Zygmunta. Po zakończonym nabożeństwie harcerze i młodzież będą rozdawać na ulicach chleb i wodę.

Bracia i Siostry! Wołajmy z wiarą do Pana, aby pozostał z nami mimo naszych słabości i grzechów. Sami nie naprawimy tego świata – uczynimy to razem z Chrystusem w Duchu Świętym. Na wielką modlitwę w Warszawie gorąco zapraszam Wszystkich, którzy chcą, aby Chrystus Pan pozostał z nami. Amen.

Warszawa, dnia 3 czerwca 2005 r.

† Józef Kardynał Glemp

**Arcybiskup Metropolita Warszawski
Prymas Polski**

List przeznaczony jest do duszpasterskiego wykorzystania
przez księży Proboszczów

† Henryk Tomalik

Wikariusz Generalny

KOMUNIKAT Z 332. ZEBRANIA PLENARNEGO KONFERENCJI EPISKOPATU POLSKI

W dniach 17-18 czerwca 2005 r. w Warszawie obradowali biskupi polscy na 332. zebraniu plenarnym. W obecności Nuncjusza Apostolskiego i Kardynała Prymasa pracami kierował Ks. Abp Józef Michalik, przewodniczący Konferencji Episkopatu. Obrady rozpoczęły się w przeddzień III Krajowego Kongresu Eucharystycznego, którego motyw przewodni wyraża prośba: Panie, pozostań w naszych rodzinach. Biskupi rozważali tajemnicę Eucharystii jako sakramentu obecności Boga między ludźmi, niosącej wezwanie do pojednania i pokoju.

1. W duchu odpowiedzialności za budowanie wspólnoty Wieczernika biskupi przyjęli tekst posłania dotyczący przebaczenia i pojednania między wiernymi Kościoła greckokatolickiego na Ukrainie a wiernymi Kościoła rzymskokatolickiego w Polsce. Przypominając o ewangelicznej jedności wiernych w Chrystusie, pasterze Kościoła zaapelowali o wzniesienie się ponad polityczne podziały i historyczne zaszczości. Wierność słowom Modlitwy Pańskiej każe nam wołać do Boga: Przebacz nam nasze winy, jako i my odpuszczamy naszym winowajcom.

2. Biskupi nawiązali do postawy pojednania wyrażonej 40 lat temu, w dniach kończącego się Soboru Watykańskiego II, w pamiętnym Orędziu biskupów polskich do biskupów niemieckich. Zapoznali się także z projektem wspólnego oświadczenia obu Konferencji Biskupich na temat chrześcijańskiej odpowiedzialności za pogłębianie dzieła pojednania między narodami niemieckim i polskim.

3. W zebraniu plenarnym wzięli udział biskupi z innych krajów: Białorusi, Danii, Hiszpanii, Kazachstanu, Rosji, Ukrainy i Uzbekistanu. Podzielili się oni refleksjami na temat trudnych, lecz mimo wszystko niosących nadzieję, doświadczeń swych Kościołów lokalnych.

4. Odnosząc się do obecnych dyskusji na temat zasobów archiwalnych zgromadzonych przez służby specjalne PRL, biskupi podkreślają, że zgodnie z nauczaniem Kościoła każdy człowiek ma prawo do dobrego imienia. Godności człowieka nie wolno traktować instrumentalnie ani podporządkowywać jej celom politycznym. Ujawniania dokumentów wspomnianych służb nie można dokonywać w atmosferze intryg i pomówień, bez umożliwienia obrony osobie oskarżanej. Przede wszystkim zaś nie wolno zapominać

o podstawowej odpowiedzialności osób i instytucji, które łamały ludzkie sumienia, tworząc system bezprawia i zakłamania a dziś nie potrafią się zdobyć na wyrażenie elementarnej skruchy.

5. Do upadku systemu komunistycznego przyczyniły się protesty robotników Poznania (1956), Wybrzeża (1970), Radomia i Ursusa (1976). O jego ostatecznym załamaniu się zdecydował protest polskiego społeczeństwa 25 lat temu. Niewątpliwą inspiracją przemian był wybór Jana Pawła II oraz papieskie nauczanie na temat godności osoby ludzkiej. Biskupi zaprosili wiernych do dziękczynienia Bogu za błogosławione skutki zrywu solidarnościowego, który doprowadził do odzyskania pełnej wolności przez Polskę i inne państwa Europy środkowo-wschodniej.

6. Biskupi wzięli udział w uroczystościach beatyfikacyjnych Sług Bożych ks. Władysława Findysza, ks. Ignacego Kłopotowskiego i ks. Bronisława Markiewicza. Nowi błogosławieni potrafili w trudnych warunkach dawać świadectwo heroicznej wierności Ewangelii. Wskazując na ich przykład, pasterze apelują o budowanie cywilizacji miłości poprzez przezwyciężanie postawy zniechęcenia i przeciwdziałanie narastającym w naszej Ojczyźnie konfliktom moralnym i społecznym.

7. Podsumowując kończący się rok szkolny, biskupi wyrażają słowa wdzięczności rodzicom, nauczycielom i katechetom za całoroczny trud wychowania. Na progu wakacji pasterze przypominają o potrzebie dawania świadectwa wierze, zwłaszcza przez udział w niedzielnej Mszy Świętej. Eucharystyczna postawa uwielbienia Boga za wszelkie dary Jego dobroci powinna przenikać życie chrześcijanina zarówno w pracy, jak i w czasie wakacyjnego wypoczynku.

*Podpisali Kardynałowie, Arcybiskupi i Biskupi polscy
zgromadzeni na 332. zebraniu plenarnym
Konferencji Episkopatu Polski*

Warszawa, 18 czerwca 2005 r.

WIELKICH DZIEŁ BOGA - NIE ZAPOMINAJCIE (por. Ps 78, 7)

Komunikat Prezydium Konferencji Episkopatu Polski po zakończeniu III Krajowego Kongresu Eucharystycznego oraz po akcie pojednania Polaków i Ukraińców

Mając świeżo w pamięci sobotnie i niedzielne uroczystości związane z III Krajowym Kongresem Eucharystycznym pragniemy wyrazić za nie wdzięczność nade wszystko Bogu a także i wielu ludziom. W tych dniach zostali ogłoszeni błogosławionymi ks. Ignacy Kłopotowski, ks. Bronisław Markiewicz oraz ks. Władysław Findysz. Z nadzieją patrzymy także na proces wzajemnego przebaczenia i pojednania między Polakami i Ukraińcami.

Owoce wszystkich tych wydarzeń należy utrwalić zwłaszcza poprzez modlitewną refleksję nad własnym życiem Eucharystią oraz nad odniesieniem do naszych braci Ukraińców i Łemków a także do wszystkich sąsiednich narodów. Pojednanie to proces, który zapoczątkowany ma trwać i przybierać konkretne formy w słowach i czynach. Do takiej właśnie postawy wzywa nas wszystkich w swym liście apostoł Jakub – „wprowadzajcie (...) słowo w czyn a nie bądźcie tylko słuchaczami oszukującymi samych siebie” (Jk 1, 22). Tym zaś, którzy są nie tylko słuchaczami ale i wykonawcami dzieła obiecuje św. Jakub Boże błogosławieństwo (por. Jk 1, 25). Dokonując głębokiego rachunku sumienia i przebacząc winy oraz prosząc o wybaczenie grzechów, narody ukraiński i polski starają się wypełnić wolę Jezusa Chrystusa z zawartą w Modlitwie Pańskiej; wykonują także życzenie Ojca Świętego Jana Pawła II wyrażone w czasie pamiętnej pielgrzymki w 2001 na Ukrainę oraz w przesłaniu w 60. rocznicę tragicznych wydarzeń na Wołyniu. Niech przebaczenie i pokój zagospczą w sercu każdego Polaka i Ukraińca a pojednanie niech pozwoli nam spojrzeć na terażniejszość i przyszłość w nowym duchu. Tę samą postawę biskupi greckokatolicycy Ukrainy oraz rzymskokatolicycy Polski proponują społeczności świeckiej, zachęcając do pojednania.

Wyrażamy wdzięczność wszystkim, którzy w jakikolwiek sposób przyczynili się do ogłoszenia błogosławionymi trzech kapłanów, zwłaszcza Ojcu Świętemu Benedyktowi XVI a także osobom pracującym w procesie beatyfikacyjnym. Dziękujemy za wysiłek prowadzenia dialogu

i doprowadzanie do porozumienia między Polakami i Ukraińcami; tu szczególnie pamiętamy o wysiłkach obecnego zwierzchnika Kościoła greckokatolickiego Ks. Kard. Lubomyra Husara oraz Prymasa Polski Ks. Kard. Józefa Glempa. Modlić się będziemy, by trwało to dzieło pojednania, które oni zapoczątkowali. Słowa podziękujemy pod adresem organizatorów i gospodarzy III Krajowego Kongresu Eucharystycznego jak i wiernych z całego kraju, którzy podjęli trud pielgrzymowania do Stolicy; te podziękowania składamy na ręce diecezjalnych biskupów Warszawy oraz władz samorządowych Miasta Stołecznego.

Niech te wielkie dzieła trwają w nas i rozwijają się!

Abp Józef Michalik, przewodniczący KEP

Abp Stanisław Gądecki, zastępca przewodniczącego KEP

Bp Piotr Libera, sekretarz generalny KEP

Warszawa, 20.06.2005 r.

BISKUP SIEDLECKI

Czcigodni Księża,
Drodzy Bracia i Drogie Siostry w Chrystusie !

Ojciec Święty Benedykt XVI, w przemówieniu na Anioł Pański, 22 maja br., przypomniał, że w trwającym Roku Eucharystii „lud chrześcijański gromadzi się wokół Chrystusa, obecnego w Najświętszym Sakramencie, źródle i szczycie swego życia”.

W uroczystość Najświętszego Ciała i Krwi Chrystusa zakończyliśmy nasz Diecezjalny Kongres Eucharystyczny. Podobne kongresy trwały także w innych Kościołach lokalnych naszej Ojczyzny. W dniach 18 i 19 czerwca odbędzie się natomiast w Warszawie Kongres Ogólnopolski, pod hasłem: „Pozostań, Panie, w naszych rodzinach”.

Pragnę gorąco zachęcić wszystkich Diecezjan do wzięcia udziału w warszawskich uroczystościach, a szczególnie **we Mszy świętej, 19 czerwca, o godz. 10⁰⁰, na Placu Piłsudskiego, połączonej z beatyfikacją trzech polskich kapłanów.**

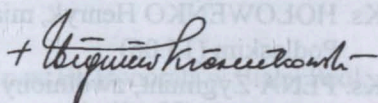
Kardynał Józef Glemp, Prymas Polski, jako specjalny delegat Stolicy Apostolskiej, ogłosi błogosławionymi:

- Ks. Bronisława Markiewicza, założyciela Zgromadzenia Księży Michałitów,
- Ks. Władysława Findysza, pierwszego polskiego męczennika komunizmu i
- Ks. Ignacego Kłopotowskiego, opiekuna ubogich, wydawcę prasy katolickiej i założyciela Zgromadzenia Sióstr Loretanek.

Sługa Boży Ks. Ignacy Kłopotowski jest silnie związany z Podlasiem i z naszą diecezją. Kształcił się w siedleckim Gimnazjum Klasycznym (obecnie LO im. Hetmana Żółkiewskiego). Działał w okresie zaborów i pierwszych lat niepodległości w Lublinie i Warszawie, utrzymując cały czas liczne kontakty i współpracując z kapłanami diecezji siedleckiej.

Zachęcam wszystkich, którzy będą mieli taką możliwość, aby 19 czerwca udali się do Warszawy i wzięli udział w niedzielnym zgromadzeniu liturgicznym na Placu Piłsudskiego. Kapłanów zaś proszę o pomoc organizacyjną.

Z pasterskim błogosławieństwem

Biskup Siedlecki

Siedlce, 3 czerwca 2005 r.

ZMIANY WŚRÓD DUCHOWIEŃSTWA

Proboszczowie

Nominacje

- Ks. HOŁOWEŃKO Henryk, mianowany kapelanem szpitala w Radzynie Podlaskim (15.06)
- Ks. PENA Zygmunt, zwolniony z urzędu wikariusza par. p.w. św. Józefa w Siedlcach, mianowany proboszczem par. p.w. MB Anielskiej w Dziewulach (20.06)
- Ks. POPLAWSKI Andrzej, zwolniony z urzędu wikariusza par. p.w. Wniebowzięcia NMP w Białej Podlaskiej, mianowany proboszczem par. p.w. św. Jozafata w Korczówce (01.07)

Przeniesienia

- Ks. FILIPIUK Eugeniusz, zwolniony z urzędu proboszcza par. p.w. św. Piotra i Pawła w Międzyrzecu Podlaskim, mianowany proboszczem par. p.w. Wniebowzięcia Matki Bożej w Leopoldowie (01.07)
- Ks. MADALIŃSKI Paweł, zwolniony z urzędu prefekta w Zespole Szkół Ekonomicznych w Międzyrzecu Podlaskim, mianowany proboszczem par. p.w. św. Piotra i Pawła w Międzyrzecu Podlaskim (01.07)
- Ks. MAŃCZYNA Wiesław, zwolniony z urzędu proboszcza par. p.w. Wniebowzięcia Matki Bożej w Leopoldowie, mianowany proboszczem par. Niepokalanego Poczęcia NMP w Drelowie (01.07)
- Ks. PACAK Stanisław, zwolniony z urzędu proboszcza par. p.w. św. Jozafata w Korczówce, mianowany proboszczem par. p.w. Przemienienia Pańskiego w Siemieniu (01.07)

Zwolnienia

- Ks. PŁUDOWSKI Wincenty, rezydent zamieszkały w Leopoldowie, przeniesiony do Diecezjalnego Domu dla Kapłanów w Siedlcach, ul. Kościuszki 10 (01.07)
- Ks. STACHYRA Stanisław, zwolniony z urzędu proboszcza par. p.w. Przemienienia Pańskiego w Siemieniu i przeniesiony na emeryturę (Diecezjalny Dom dla Kapłanów w Siedlcach, ul. Kościuszki 10) (01.07)

Godności

Ks. BIENKOWSKI Zbigniew, przeniesiony z grona kanoników honorowych do grona kanoników gremialnych Kapituły Kolegiaty Janowskiej (17.05)

Wikariusze

Przeniesienia

Ks. BAZAN Wojciech, przeniesiony z par. p.w. Bł. Honorata w Białej Podl., do par. p.w. Św. Jana Chrzciciela w Parczewie (01.07)

Ks. BIERNACKI Robert, przeniesiony z par. p.w. Zwiastowania NMP w Żelechowie, do par. p.w. Najświętszego serca Pana Jezusa we Włodawie (01.07)

Ks. BOBROWSKI Leon, Św. Michała Archanioła w Mordach, do par. p.w. Św. Jana Chrzciciela w Kłoczewie (01.07)

Ks. BORYSIUK Leszek, przeniesiony z par. Katedralnej w Siedlcach, do par. p.w. Św. Brata Alberta w Łukowie (01.07)

Ks. BRODAWKA Sławomir, przeniesiony z par. p.w. Wniebowzięcia NMP w Stoczku Łukowskim, do par. p.w. Wniebowzięcia NMP w Białej Podl. (01.07)

Ks. CAŁUS Adam Jan, przeniesiony z par. p.w. Trójcy Św. w Gończycach, do par. p.w. Niepokalanego Serca NMP w Wilczyskach (01.07)

Ks. CHROMIŃSKI Michał, przeniesiony z par. p.w. Podwyższenia Krzyża Św. w Sobieszynie, do par. p.w. Przemienienia Pańskiego w Garwolinie, (01.07)

Ks. CIOK Andrzej, przeniesiony z par. p.w. Św. Antoniego w Kotuniu, do par. p.w. Ducha Św. w Woli Uhruskiej (01.07)

Ks. DANILUK Adam, przeniesiony z par. Katedralnej w Siedlcach, do par. p.w. Błogosławionego Honorata w Białej Podl. (01.07)

Ks. DĄBROWSKI Marcin przeniesiony z par. p.w. Św. Małgorzaty w Ulanie, do par. p.w. Trójcy Św. w Sosnowicy (01.07)

Ks. DZWONEK Jacek, przeniesiony z par. p.w. NMP Matki Kościoła w Łukowie, do par. p.w. Wniebowzięcia NMP w Stoczku Łukowskim (01.07)

Ks. GŁUSEK Marcin, zwolniony w urzędzie wikariusza w par. p.w. Św. Apostołów Piotra i Pawła w Łomazach, i skierowany do pracy w Polskiej Misji Katolickiej we Francji (01.07)

- Ks. GOLBA Grzegorz, zwolniony w urzędzie wikariusza w par. p.w. Trójcy Świętej w Radzyniu Podl., i skierowany do pracy w Archidiecezji Chicago w USA (01.07)
- Ks. KAMIŃSKI Wojciech, przeniesiony z par. p.w. Chrystusa Miłosiernego w Białej Podl., do par. Katedralnej w Siedlcach (01.07)
- Ks. KUŁAK Waldemar, przeniesiony z par. p.w. Wniebowzięcia NMP w Wildze, do par. p.w. Św. Stanisława w Siedlcach (01.07)
- Ks. LUBASZKO Tomasz, przeniesiony z par. p.w. Przemienienia Pańskiego w Horbowie do par. p.w. Św. Bartłomieja Apostoła w Osiecku (01.07)
- Ks. LUSZTYK Jacek, przeniesiony z par. p.w. Św. Anny w Białej Podl., do par. p.w. Św. Michała Archaniola w Białej Podl. (01.08)
- Ks. MATEJEK Sławomir przeniesiony z par. p.w. Najświętszego Serca Pana Jezusa w Komarówce Podl. do par. p.w. Św. Trójcy w Radzyniu Podl. (01.07)
- Ks. MICH Bogusław, przeniesiony z par. p.w. Chrystusa Króla w Międzyrzecu Podl., do par. p.w. Niepokalanego Poczęcia NMP w Ostrowie Lubelskim (01.07)
- Ks. MIEDZIANOWSKI Jan, zwolniony w urzędzie wikariusza w par. p.w. Św. Jana Chrzciciela w Parczewie, i skierowany do pracy w Centrum Formacji Misyjnej (01.07)
- Ks. MIODUSZEWSKI Dariusz, zwolniony w urzędzie wikariusza w par. p.w. Św. Stanisława w Siedlcach, i mianowany prefektem w 4 LO im. Hetmana Żółkiewskiego w Siedlcach (01.07)
- Ks. NIKONIUK Zbigniew przeniesiony z par. p.w. Św. Zygmunta w Łosicach, do par. p.w. Św. Apostołów Piotra i Pawła w Łomazach (01.07)
- Ks. OLĘDZKI Jerzy, zwolniony w urzędzie wikariusza w par. p.w. Św. Mikołaja w Międzyrzecu Podl., i mianowany prefektem w Zespole Szkół Ekonomicznych w Międzyrzecu Podlaskim (01.07)
- Ks. PAWLONKA Michał, przeniesiony z par. p.w. MB Nieustającej Pomocy w Starym Opolu, do par. p.w. Najświętszego Serca Pana Jezusa w Wojcieszkowie (01.07)
- Ks. PETKOWICZ Artur, przeniesiony z par. p.w. Chrystusa Miłosiernego w Dęblinie, do par. p.w. Niepokalanego Poczęcia NMP w Ostrowie Lubelskim (01.07)
- Ks. PIETRZAK Jerzy, przeniesiony z par. p.w. Św. Bartłomieja Apostoła w Korytnicy Łaskarzewskiej do par. p.w. Chrystusa Króla w Międzyrzecu Podl. (01.07)

- Ks. PIÓRO Artur, przeniesiony z par. p.w. Wniebowzięcia NMP w Stoczku Łukowskim, do par. p.w. Chrystusa Miłosiernego w Dęblinie (01.07)
- Ks. POCEJUK Mieczysław, przeniesiony z par. p.w. Niepokalanego Poczęcia NMP w Ostrowie Lubelskim, do par. p.w. Św. Antoniego w Kotuniu (01.07)
- Ks. PRZYBYŁOWICZ Leszek, przeniesiony z par. p.w. Św. Jana Chrzciciela w Parczewie, do par. p.w. Św. Zygmunta w Łosicach (01.07)
- Ks. PRZYCHODZEŃ Jerzy, przeniesiony z par. p.w. Przemienienia Pańskiego w Garwolin, do par. p.w. Katedralnej w Siedlcach (01.07)
- Ks. PYZA Marcin, przeniesiony z par. p.w. Podwyższenia Krzyża Świętego w Łukowie, do par. p.w. Nieustającej Pomocy NMP w Radzynie (01.07)
- Ks. RADCZUK Tomasz, przeniesiony z par. p.w. Św. Bartłomieja Apostoła w Grębkowie, do par. p.w. Wniebowzięcia NMP w Wildze (01.07)
- Ks. ROSA Jacek, zwolniony w urzędzie wikariusza w par. p.w. Przemienienia Pańskiego w Wisznicach, i skierowany na studia (01.07)
- Ks. SIEROCIUK Robert, przeniesiony z par. p.w. Św. Katarzyny w Małaszewiczach, do par. p.w. Podwyższenia Krzyża Św. w Piszczacu (01.07)
- Ks. SMARZ Paweł, zwolniony z par. p.w. Chrystusa Miłosiernego w Dęblinie, i mianowany zastępcą dyrektora Caritas Diecezji Siedleckiej (01.07)
- Ks. STEFANIUK Janusz, zwolniony w urzędzie wikariusza w par. p.w. Chrystusa Miłosiernego w Białej Podl., i skierowany na urlop zdrowotny (24.06)
- Ks. STEFANIUK Wojciech, przeniesiony z par. p.w. Trójcy Św. w Borowiu, do par. p.w. Św. Bartłomieja Apostoła w Korytnicy Łaskarskiej (01.07)
- Ks. SZUCKI Radosław, przeniesiony z par. p.w. Św. Stanisława w Siedlcach, do par. p.w. Św. Mikołaja w Międzyrzecu Podl. (01.07)
- Ks. TODORSKI Marcin, przeniesiony z par. p.w. Zwiastowania NMP w Żelechowie, do par. p.w. Św. Anny w Radzynie Podl. (01.07)
- Ks. TRUBA Roman, przeniesiony z par. p.w. Niepokalanego Serca NMP w Wilczyskach, do par. p.w. NMP Matki Kościoła w Łukowie (01.07)
- Ks. UZDOWSKI Marek, przeniesiony z par. p.w. Najświętszego Serca Pana Jezusa w Wojcieszkowie, do par. p.w. Zwiastowania NMP w Żelechowie (01.07)
- Ks. WASILAK Alfred, przeniesiony z par. p.w. Podwyższenia Krzyża Św. w Piszczacu, do par. p.w. Św. Małgorzaty w Ulanie (01.07)

- Ks. WĄSOWSKI Włodzimierz, przeniesiony z par. p.w. Św. Bartłomieja Apostoła w Osiecku, do par. p.w. Wniebowzięcia NMP w Stoczku Łukowskim (01.07)
- Ks. WISIO Andrzej, przeniesiony z par. p.w. Niepokalanego Poczęcia NMP w Ostrowie Lubelskim, do par. p.w. Trójcy Św. w Borowiu (01.07)
- Ks. WOLANIN Andrzej, przeniesiony z par. p.w. Najświętszego Serca Jezusowego we Włodawie, do par. p.w. Św. Jana Chrzciciela w Parczewie (01.07)
- Ks. WOŹNIAK Piotr, przeniesiony z par. p.w. Trójcy Św. w Sosnowicy, do par. p.w. Przemienienia Pańskiego w Horbowie (01.07)
- Ks. ZOZULA Andrzej, przeniesiony z par. p.w. Trójcy Św. w Terespolu, do par. p.w. Św. Małgorzaty w Ulanie (01.07)
- Ks. ŻMUDA Dariusz, przeniesiony z par. p.w. Ducha Świętego w Siedlcach, do par. p.w. Trójcy Św. w Terespolu (01.07)

Neoprezbiterzy

- Ks. BIDER Marcin, mianowany wikariuszem w par. p.w. Św. Józefa w Siedlcach (01.07)
- Ks. BOCHIŃSKI Grzegorz, mianowany wikariuszem w par. p.w. Św. Elżbiety Węgierskiej w Konstancyńowie (01.07)
- Ks. BROŃSKI Paweł, mianowany wikariuszem w par. p.w. Św. Michała Archanioła w Mordach (01.07)
- Ks. CHOJECKI Michał, mianowany wikariuszem w par. p.w. Chrystusa Miłosiernego w Dęblinie (01.07)
- Ks. DANIELUK Krzysztof, mianowany wikariuszem w par. p.w. Chrystusa Miłosiernego w Białej Podl. (01.07)
- Ks. DUDZIŃSKI Marcin, mianowany wikariuszem w par. p.w. Św. Bartłomieja Apostoła w Grębkowie (01.07)
- Ks. GÓRAL Henryk, mianowany wikariuszem w par. p.w. Wniebowzięcia Matki Bożej w Leopoldowie (01.07)
- Ks. JAWORSKI Grzegorz, mianowany wikariuszem w par. p.w. Trójcy Św. w Janowie Podl. (01.07)
- Ks. KOC Grzegorz, mianowany wikariuszem w par. p.w. Podwyższenia Krzyża Św. w Sobieszynie (01.07)
- Ks. MATYSIAK Grzegorz, mianowany wikariuszem w par. p.w. Zwiastowania NMP w Żelechowie (01.07)

- Ks. MRÓZ Waldemar, mianowany wikariuszem w par. p.w. MB Nieustającej Pomocy w Starym Opolu (01.07)
- Ks. PONIKOWSKI Robert, mianowany wikariuszem w par. p.w. Trójcy Św. w Terespolu (01.07)
- Ks. SAWIUK Piotr, mianowany wikariuszem w par. p.w. Św. Katarzyny Aleksandryjskiej w Małaszewiczach (01.07)
- Ks. SUSKA Artur, mianowany wikariuszem w par. p.w. Trójcy Św. w Gończycach (01.07)
- Ks. WASILEWSKI Jarosław, mianowany wikariuszem w par. p.w. Św. Stanisława w Siedlcach (01.07)
- Ks. WITKOWICZ Adam, mianowany wikariuszem w par. p.w. Najświętszego Serca Pana Jezusa w Komarówce Podl. (01.07)
- Ks. WYSOKIŃSKI Paweł, mianowany wikariuszem w par. p.w. Trójcy Św. w Łosicach (01.07)

Nowi Kapłani

W dniu 11 czerwca 2005 r., Bp Zbigniew Kiernikowski Ordynariusz Siedlecki wyświęcił na kapłanów następujących diakonów z Wyższego Seminarium Duchownego Diecezji Siedleckiej:

- Dk. BIDER Marcin, z par. Św. Bartłomieja Apostoła w Korytnicy Łaskarskiej
- Dk. BOCHIŃSKI Grzegorz, z par. Św. Jana Chrzciciela w Krynce Łukowskiej
- Dk. BRÓŃSKI Paweł, z par. Św. Stanisława BM w Serokomli
- Dk. CHOJECKI Michał, z par. Św. Stanisława BM i Aniołów Stróżów w Zbuczynie
- Dk. DANIELUK Krzysztof, z par. Św. Małgorzaty w Ulanie
- Dk. DUDZIŃSKI Marcin, z par. Św. Jana Chrzciciela w Parczewie
- Dk. GADOWSKI Sławomir, z par. Św. Marcina Biskupa w Stężycy
- Dk. GÓRAL Henryk, z par. NMP Wspomożycielki Wiernych w Borkach
- Dk. JAWORSKI Grzegorz, z par. Św. Filipa Nereusza w Kąkolewnicy
- Dk. KOC Grzegorz, z par. Mikołaja w Międzyrzeczu Podl
- Dk. LITWINIUK Szczepan, z par. Narodzenia NMP w Białej Podl

- Dk. MARKOWSKI Arkadiusz, z par. MB Nieustającej Pomocy w Zajezerzu
 Dk. MATYSIAK Grzegorz, z par. Najświętszego Serca Pana Jezusa w Wojcieszkowie
 Dk. MRÓZ Waldemar, z par. Trójcy Św. w Terespolu
 Dk. PIETRUCZUK Rafał, z par. Św. Józefa w Siedlcach
 Dk. PONIKOWSKI Robert, z par. Podwyższenia Krzyża Świętego w Adamowie
 Dk. SAŁASIŃSKI Tomasz, z par. Św. Józefa w Siedlcach
 Dk. SAWIUK Piotr, z par. Św. Jana Chrzciciela w Parczewie
 Dk. SUSKA Artur, z par. Św. Brata Alberta w Łukowie
 Dk. WASILEWSKI Jarosław, z par. Św. Brata Alberta w Łukowie
 Dk. WITKOWICZ Adam, z par. Trójcy Św. w Terespolu
 Dk. WYSOKIŃSKI Paweł, z par. Św. Małgorzaty w Ulanie
 Dk. ŻACZEK Mirosław, z par. Niepokalanego Serca NMP w Wilczyskach

Nowi Diakoni

W dniu 10.06.2005 r., Bp Henryk Tomasik Sufragan Siedlecki, wyświęcił na diakonów następujących alumnów Wyższego Seminarium Duchownego Diecezji Siedleckiej

- BARAN Mariusz, z par. Św. Jana Chrzciciela w Górznie
 BISEK Sebastian, z par. Trójcy Św. w Staninie
 BYLINA Sławomir, Wniebowzięcia NMP w Białej Podlaskiej
 CHARCZUK Jakub, z par. Św. Mikołaja w Międzyrzecu Podl.
 CHRUŚCIEL Grzegorz, z par. Najświętszego Serca Pana Jezusa w Zarzeczcu
 KOMAR Adrian, z par. Wniebowzięcia NMP w Maciejowicach
 KOSTARZEWSKI Mirosław, z par. Św. Leonarda w Liwie (diec. Drohiczyńska)
 KUBALSKI Andrzej, z par. Św. Jana Apostoła w Polskowlu
 KULIK Łukasz, z par. Podwyższenia Krzyża Św. w Sobieszynie
 OSIPACZ Grzegorz, z par. Św. Jana Ewangelisty w Polubiczach
 OSTAP Radosław, z par. Opatrzności Bożej w Parczewie
 PAWLAK Tomasz, z par. Trójcy Św. w Gończycach
 PLESZCZYŃSKI Sławomir, z par. Św. Rajmunda w Hańsku

RADZIKOWSKI Piotr, z par. MB Nieustającej Pomocy w Radzynie Podl.
SAWICKI Łukasz, z par. Bł. Honorata w Białej Podl.
STRUCZYK Daniel, z par. MB Nieustającej Pomocy w Radzynie Podl.
TYMOSIEWICZ Piotr, z par. Opatrzności Bożej w Parczewie
WOŹNIAK Adam, z par. Św. Bartłomieja Apostoła w Grębkowie
ZAZUNIAK Paweł, z par. Św. Józefa w Siedlcach

KOMUNIKATY KURII

Diecezjalne Studium Muzyki Kościelnej w Siedlcach

Diecezjalne Studium Muzyki Kościelnej w Siedlcach ogłasza nabór kandydatów na rok akademicki 2005/2006.

Egzaminy wstępne odbędą się we wtorek, 6 września 2005 r. w Zespole Państwowych Szkół Muzycznych w Siedlcach.

Studium przygotowuje do pracy w Kościele Rzymskokatolickim w specjalności organista lub kantor. Dyplom

Studium jest podstawowym dokumentem uprawniającym do pełnienia tych funkcji w Parafiach Diecezji Siedleckiej.

Zajęcia odbywają się we wtorki (teoretyczne) i czwartki (indywidualne lekcje instrumentów, śpiewu i dyrygowania).

Egzamin obejmuje test słuchowy, śpiew, grę na wybranym instrumencie (najlepiej klawiszowym) oraz rozmowę kwalifikacyjną dotyczącą zagadnień muzyki kościelnej.

Podanie, kwestionariusz (druk do pobrania w Notariacie Kurii Diecezjalnej), 2 zdjęcia oraz opinię ks. Proboszcza należy przysłać do 20 sierpnia 2005 r. na adres: Diecezjalne Studium Muzyki Kościelnej w Siedlcach, ul. Piłsudskiego 62, 08-110 Siedlce.

Wszelkie dodatkowe informacje dostępne są telefonicznie pod numerem: 0 603 683 952 (Małgorzata Trzaskalik-Wyrwa)

Małgorzata Trzaskalik-Wyrwa

Dyrektor Studium

SPIS TREŚCI

Stolica Apostolska

Orędzie Benedykta XVI – <i>Aby głosić całemu światu żywą obecność Chrystusa</i>	233
Benedykt XVI – Proszę was o pomoc w posłudze Kościołowi – <i>Spotkanie z członkami Kolegium Kardynalskiego</i>	240
Telegram z okazji poświęcenia nowej świątyni w Wólce Dobryńskiej	243

Episkopat Polski

Wskazania Episkopatu Polski po ogłoszeniu nowego wydania Ogólnego Wprowadzenia do Mszału Rzymskiego – (przyjęte na 331. Zebraniu Plenarnym Konferencji Episkopatu Polski dnia 9 marca 2005 r.)	244
Zachęta Prymasa Polski do udziału w III Krajowym Kongresie Eucharystycznym w Warszawie, w dniach 18-19 czerwca 2005 r.	258
Komunikat z 332. zebrania plenarnego Konferencji Episkopatu Polski	260
Wielkich dzieł Boga - nie zapominajcie (por. Ps 78, 7) – <i>Komunikat Prezydium Konferencji Episkopatu Polski po zakończeniu III Krajowego Kongresu Eucharystycznego oraz po akcji pojednania Polaków i Ukraińców</i>	262

Biskup Siedlecki

Zaproszenie na uroczystości beatyfikacyjne	264
Zmiany wśród duchowieństwa	266

Komunikaty kurii

Informacja dyrektora Diecezjalnego Studium Muzyki Kościelnej w Siedlcach	274
--	-----

ISSN 1230-7165

Wydawca: Kuria Diecezjalna Siedlecka
08-100 Siedlce, ul. Piłsudskiego 62
tel. (025) 640-70-56, fax (025) 644-87-44
e-mail: wds@ks.internetdsl.pl
Redaktor Naczelny: Ks. Krzysztof Samsel